

Tentamen i matematiska metoder E1 (TMA042), del A, 2000-01-12, kl 8.45-12.45**Hjälpmedel:** Inga, ej heller räknedosa**Telefon:** Anders Logg, tel. 0740-459022**OBS:** Ange linje och inskrivningsår samt namn och personnummer på skrivningsomslaget.
Ange namn och personnummer på varje inlämnat blad du vill ha rättat.

1. Låt $\langle M, +, \cdot, ', 0, 1 \rangle$ vara en Boolesk algebra och $x, y, z \in M$.
Visa att $x' \cdot y \cdot z' + x \cdot y' \cdot z = (x \oplus y) \cdot (y \oplus z)$. $[x \oplus y = x \cdot y' + x' \cdot y]$ (3p)
2. Det finns en lista med 30 teorifrågor till del A, tre av dem kommer på tentan.
Hur många tentor kan man göra som skiljer sig i minst en teorifråga? (3p)
3. Beräkna arean av triangeln med hörnpunkterna $(1,2,3)$, $(2,1,2)$ och $(-1,2,1)$. (4p)
4. Låt $A = \begin{bmatrix} 1 & -2 & 1 & -1 \\ 2 & 1 & 1 & 0 \\ -1 & 3 & 1 & 4 \\ 1 & 2 & 3 & 4 \end{bmatrix}$ och $B = \begin{bmatrix} -2 & 3 \\ 3 & 1 \\ -4 & 3 \\ -6 & 8 \end{bmatrix}$.
a) Beräkna $\det(A)$ (3p). b) Lös ekvationen $AX = B$ (5p). (8p)
5. Visa att $D^n \cos(x) = \cos\left(x + \frac{n\pi}{2}\right)$ för alla $n \in \mathbb{N}$. (6p)
6. Rita funktionskurvan $y = 2 \arctan x + \arctan \frac{2x}{x^2 - 1}$. (4p)
7. Låt $f(x) = \begin{cases} x\sqrt{|x|} \ln \sqrt{|x|}, & \text{då } x \neq 0 \\ 0, & \text{då } x = 0 \end{cases}$.
a) Är f kontinuerlig? Är f deriverbar? (3p)
b) Rita funktionskurvan $y = f(x)$ med angivandet av extrempunkter och konvexitet/konkavitet. (6p)
8. Visa att funktionen $f(x) = \frac{\sinh x}{2 + \cos x}$ är injektiv och beräkna $Df^{-1}(\sinh \pi)$. (6p)
9. a) Visa att om en funktion är deriverbar i en punkt a så är den kontinuerlig i a . (2p)
b) Formulera och bevisa Rolles sats. (5p)

Tentamen i matematiska metoder E1 (TMA042), del A, 1999-01-13, kl 8.45-12.45**Hjälpmedel:** Inga, ej heller räknedosa**Telefon:****OBS:** Ange linje och inskrivningsår samt namn och personnummer på skrivningsomslaget.
Ange namn och personnummer på varje inlämnat blad du vill ha rättat.

1. Låt $\langle M, +, \cdot, ', 0, 1 \rangle$ vara en Boolesk algebra och $x, y, u, v \in M$.

$$\text{Sätt } a = (x \oplus y) + (u \oplus v), \quad b = (x + y) \oplus (u + v).$$

$$\text{Visa att } a \cdot b = x \cdot y' \cdot u' \cdot v' + y \cdot x' \cdot u' \cdot v' + u \cdot x' \cdot y' \cdot v' + v \cdot x' \cdot y' \cdot u'.$$

$$[x \oplus y = x \cdot y' + x' \cdot y, \text{ "binär evaluering" godtas ej som bevis!}] \quad (3p)$$

2. Visa att för alla $N \in \mathbb{N}$ gäller $\sum_{k=1}^N k \cdot k! = (N+1)! - 1$ [$n! = 1 \cdot 2 \cdot 3 \cdots (n-1) \cdot n$]. (4p)

3. Givna är planen $\pi_1: x + 2y + z = -1$, $\pi_2: 3x - 2y + z = -1$.

- a) Visa att planen π_1, π_2 är vinkelräta mot varandra. (2p)

- b) Bestäm ett plan π_3 som innehåller punkten $(1, -2, 0)$ och är vinkelrätt mot π_1 och mot π_2 . (3p)

- c) Bestäm skärningspunkten mellan planen π_1, π_2 och π_3 . (2p)

4. För vilka reella tal a är matrisen $\begin{pmatrix} 2 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & a & 2 & -1 \\ a+2 & 0 & a-1 & 3 \\ 1 & a-1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$ inverterbar? (4p)

5. Beräkna arean av det område i xy -planet som begränsas av kurvorna

$$y = \frac{x - x^2}{x^3 + x^2 + x + 1} \quad \text{och} \quad y = \sin(\pi(x-1)), \quad 0 \leq x \leq 1. \quad (5p)$$

6. Betrakta funktionen $f(x) = \frac{\sinh(x)}{1+|x|}$.

- a) Visa att f är injektiv och beräkna $Df^{-1}\left(\frac{3}{4+\ln 16}\right)$. b) Är f deriverbar? (5+3p)

7. Man vet att $D_f = \left[-\frac{\pi}{4}, \frac{\pi}{4}\right]$, $f(0) = 0$ och $f'(x) = \frac{1}{\sqrt{1-\tan^2(x)}}$ för $|x| < \frac{\pi}{4}$.

- a) Bestäm f och V_f . b) Var är f konvex resp. konkav? (6+3p)

8. a) Definiera $\lim_{x \rightarrow a} = A$. b) Visa att $\lim_{x \rightarrow 0+} x \ln x = 0$. (2+3p)

- c) Formulera och bevisa Rolles sats. BB (5p)

Tentamen i matematiska metoder E1 (TMA042), del A, 1998-10-23, kl 8.45-12.45**Hjälpmedel:** Inga, ej heller räknedosa**Telefon:****OBS:** Ange linje och inskrivningsår samt namn och personnummer på skrivningsomslaget.
Ange namn och personnummer på varje inlämnat blad du vill ha rättat.

- =====
1. Låt $\langle M, +, \cdot, ', 0, 1 \rangle$ vara en Boolesk algebra. Visa att för $x, y \in M$ gäller:
    - a) $x + y = (x \cdot y) + (x \oplus y)$.   [$x \oplus y = x \cdot y' + x' \cdot y$,
    - b) $x \cdot y = (x + y) \cdot (x \oplus y)'$.   "binär evaluering" godtas ej som bevis!]   (4p)

  2. a) Beräkna $A^t A$ och AA^t då $A = \begin{pmatrix} 1 & -1 & 2 \\ 2 & 3 & 1 \end{pmatrix}$.   (3p)
  - b) Bestäm a så att planen $\pi_1: x + 2y + z = 1$, $\pi_2: 3x + 3y + az = 6$ och $\pi_3: 2x + 5y - z = 1$ skär varandra längs en linje och ange denna linje.   (5p)

  3. a) Visa att $\cosh x + \cos x > 2$ för alla $x \neq 0$.   (4p)
  - b) Hur många lösningar har ekvationen $\cosh x - \cos x = x^2 + 1$?   (4p)
  - c) Visa att funktionen $\cosh x - \cos x - x^2$ är konvex.   (1p)

  4. Låt $f(0) = a$ och $f(x) = x^{\sin x}$ då $x > 0$.
    - a) Bestäm a så att f blir kontinuerlig på $[0, \infty)$.   (3p)
    - b) Bestäm ekvationen för tangenten till kurvan $y = f(x)$ i punkten $(\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2})$.   (3p)

  5. a) Bestäm en primitiv funktion till $\frac{1}{(1-x^2)\sqrt{x}}$.   (4p)
  - b) Bestäm en primitiv funktion till $\frac{1}{\cosh x}$.   (3p)
  - c) Beräkna arean av det område som begränsas av kurvan $y = \frac{1}{\cosh x}$ och linjen $y = \frac{\sqrt{3}}{2}$.   (3p)

  6. Definiera skalära produkten av två geometriska vektorer och härled en formel för beräkning av denna i ett ON-system.   (4p)

  7. Definiera funktionerna $\ln x$ och e^x och härled formeln $De^x = e^x$.   (5p)

  8. Formulera och bevisa Lagranges medelvärdessatsen.   (4p)

BB

Tentamen i matematik E1, del A, 94-09-02, kl 8.45-12.45

Hjälpmedel: Inga, ej heller räknedosa

Telefon: Hans Sandquist, ankn 5321.

OBS: Ange linje och inskrivningsår samt personnummer på skrivningsomslaget. Ange namn och personnummer på varje inlämnat blad !

=====

1. Låt $a_0 = 2, a_1 = 5$ och $a_{n+1} = 5a_n - 6a_{n-1}$ för $n \in \mathbb{N}$.
Visa med induktion att $a_n = 2^n + 3^n$ för alla $n \in \mathbb{N}$. (6p)

2. Visa att $4 \arctan \frac{1}{5} - \arctan \frac{1}{239} = \frac{\pi}{4}$.
[Med denna formel beräknade *J.Machin* (~ 1705) π med 100 decimaler !]. (6p)

3. Bestäm en primitiv funktion till
a) $\frac{x^2 + \sqrt{x}}{\sqrt{x^3 + 1}}$ (4p)   b) $\frac{\sin(x)\cos^3(x) + \sin^3(x)\cos(x)}{\sin^4(x) + \cos^4(x)}$ (3p) (7p)

4. Visa att funktionen $f(x) = x^2 - 1 - 2x \ln(x)$
är injektiv och bestäm värdemängden V_f . (6p)

5. Låt $f(x) = \sqrt{1 - \ln^2 x}$.
a) Rita kurvan $y = f(x)$ (ange extrempunkter; visa att kurvan är strängt konkav). (6p)

- b) Låt D vara det område i xy -planet, som begränsas av kurvan $y = f(x)$ och x -axeln och $m(D) = \text{arean av } D$.

Visa $m(D) = \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \sin(t) e^{\sin(t)} dt$ och $\frac{e^2 - 1}{2e} < m(D) < \frac{e^2 - 1}{e}$. (5p)

6. Beräkna $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \sqrt{\cos(x)}}{x \ln(1 + x)}$. (4p)

7. Visa att $\int_a^b f(x) dx$ är konvergent om $\int_a^b |f(x)| dx$ är konvergent. (4p)

8. Formulera och bevisa Lagranges medelvärdessats. (6p)

BB

Tentamen i matematik E1, del A, 94-10-31, kl 8.45-12.45

Hjälpmedel: Inga, ej heller räknedosa

Telefon:

OBS: Ange linje och inskrivningsår samt personnummer på skrivningsomslaget. Ange namn och personnummer på varje inlämnat blad !

=====

1. Visa med induktion att $\sum_k^N (3k^2 - 1) = N^3$ för alla naturliga tal N . (5p)

2. Konstruera kurvan $y = \frac{1}{x} + 2 \arctan(x)$ med angivandet av extrempunkter, asymptoter, konvexitet och konkavitet. (6p)

3. Bestäm en primitiv funktion till $\frac{\sin^3(x) + \sin(x)}{\cos^3(x) + \cos(x)}$. (5p)

4. Låt $f(x) = \frac{\cosh(x) - x \sinh(x)}{(\cosh(x))^2}$.

a) Visa att f har ett nollställe i $(1, \frac{3}{2})$. (2p)

b) Beräkna $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x)$. (2p)

c) Beräkna $\lim_{A \rightarrow \infty} \int_0^A f(x) dx$. [Ledn: integrera partiellt $\int \frac{1}{\cosh(x)} dx$] (5p)

5. Låt $f(x) = x \ln(e^{\sin(x)} \sin(|x|))$ då $x \neq 0$ och $f(0) = 0$.

a) Visa att f är kontinuerlig i 0. (3p)

b) Är f deriverbar i 0? (2p)

c) Beräkna $\int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} f(x) dx$. (4p)

6. Hur många lösningar har ekvationen $\ln((a \cos(x))^2) + 4 \cos(x) + 3x^2 = 0$ i intervallet $(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2})$, $(a \in \mathbb{R})$? (6p)

7. Definiera funktionen $\arctan(x)$ och härled ett uttryck för dess derivata. (4p)

8. Formulera och bevisa Lagranges medelvärdessats. (6p)

BB

Svar till tentorna i matte del A för E1 (ht 2000)

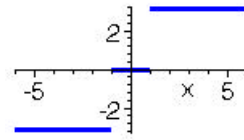
00-01-12

2) 4060   3) $\sqrt{6}$ 4a) 1   b) $X^t = \begin{bmatrix} -1 & 2 & -1 & -2 \\ 0 & -1 & 2 & 1 \end{bmatrix}$

7a) f är deriverbar (därmed kontin.)   b) $(0,0)$ är terasspunkt, max/min-pkt: $\pm(e^{-\frac{2}{3}}, e^{-\frac{2}{3}})$, f är konvex i $[-e^{-\frac{8}{3}}, 0] \cup [e^{-\frac{8}{3}}, \infty)$, konvex i $(-\infty, -e^{-\frac{8}{3}}] \cup [0, e^{-\frac{8}{3}}]$

6)

8) $\frac{1}{\cosh \pi}$

99-01-13

3b) $2x + y - 4z = 0$ b) $-\frac{1}{21}(8,4,5)$ 4) $a \in \mathbb{R} \setminus \{0,1\}$ 5) $\frac{8+\pi^2-4\pi \ln 2}{4\pi}$

6a) $Df^{-1}\left(\frac{3}{4+4\ln 2}\right) = \frac{4(1+\ln 2)^2}{2+5\ln 2}$ b) ja   7a) $f(x) = \frac{1}{\sqrt{2}} \arcsin(\sqrt{2} \sin x)$, $V_f = [-\frac{\pi}{2\sqrt{2}}, \frac{\pi}{2\sqrt{2}}]$

b) konvex på $[-\frac{\pi}{4}, 0]$, konvex på $[0, \frac{\pi}{4}]$ (b) kan lösas utan a) !)

98-10-23

2a) $A^t A = \begin{bmatrix} 5 & 5 & 4 \\ 5 & 10 & 1 \\ 4 & 1 & 5 \end{bmatrix}$, $AA^t = \begin{bmatrix} 6 & 1 \\ 1 & 14 \end{bmatrix}$ b) $a = 12$, $l: \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ -1 \\ 0 \end{bmatrix} + t \begin{bmatrix} -7 \\ 3 \\ 1 \end{bmatrix}$ 3b) 2

4a) $a = 1$ b) $y = x$ 5a) $\arctan \sqrt{x} + \frac{1}{2}(\ln(1+\sqrt{x}) - \ln(\sqrt{x}-1))$ b) $2 \arctan e^x$ c) $\frac{\pi}{3} - \frac{\sqrt{3}}{2} \ln 3$

94-09-02

3) $\frac{2}{3}(\sqrt{x^3+1} + \ln(\sqrt{x^3+1} + \sqrt{x^3}))$ b) $\frac{1}{2} \arctan(\tan^2 x)$ 5) grafen: min: $(\frac{1}{e}, 0), (e, 0)$ max: $(1, 1)$ 4) $V_f = (-1, \infty)$ 6) 0.25

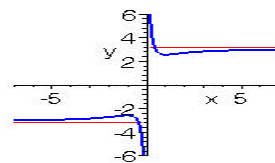
94-10-31

2) max/min: $\pm(1, 1 + \frac{\pi}{2})$, asymptoter $x = 0, y = \pm\pi$

f är konvex i $(-\infty, -\sqrt{1+\sqrt{2}}] \cup (0, \sqrt{1+\sqrt{2}}]$,
konvex i $[-1, 0) \cup [\sqrt{1+\sqrt{2}}, \infty)$

3) $\ln(\cos^2 x) - \frac{3}{2} \ln(\cos^2 x + 1)$ 4b) 0   c) 0   5b) nej   c) 2

6) $|a| < e^{-2}$: 0 lösn., $|a| = e^{-2}$: 1 lösn., $|a| > e^{-2}$: 2 lösn.

Lycka till!

Bernhard